

Năm Dợn Nói Chuyờn Cỏp và Lan

Tác Giả: Trờn Đờc Tờo

Thứ Hai, 01 Tháng 3 Năm 2010 16:34

Ngày nay cỏ thỏ giờ đờu dùng dờng lỏch nhỏng bên cỏnh, ỏm lỏch vờn cờn đờc mỏt sỏ lỏn cỏc nỏc ỏ chỏu xỏ dờng trong sinh hoỏt hỏng ngày.

Nỏm 2010 dờng lỏch ỏng vời nỏm Canh Dờn cỏ ỏ ỏm lỏch. Do đỏ bỏc vỏo nỏm 2010 chỏng bao lỏu chỏng ta sỏ ỏ vỏo nỏm Canh-Dờn. Dờn cỏ biỏu hiỏu lỏ Cỏp. Vời tỏ cỏch mỏt ngỏi chỏi lan, chỏng ta thỏ kiỏm xem cỏ liên can nỏo giỏ ỏ cỏp và lan hay khỏng.

Tỏi sao Canh-Dờn?

Nhỏng chỏ đờu cỏ ỏ nỏm nhỏ Kỏ, Canh, Tỏn lỏ yỏ chỏi cỏ tẻn lỏ CAN theo thỏ tỏ gỏm: Giỏp, ỏt, Bỏnh, Đỏnh, Mỏu, Kỏ, Canh, Tỏn, Nhỏm, Quỏy.

Nhỏng chỏ thỏ 2 trong tẻn cỏ ỏ nỏm ỏm lỏch nhỏ Sỏu, Dờn, Mỏo lỏ yỏ chỏi cỏ tẻn lỏ CHI theo thỏ tỏ: Tỏy, Sỏu, Dờn, Mỏo, Thỏn, Tỏ, Ngỏ, Mỏi, Thỏn, Dỏu, Tuỏt, Hỏi.

Năm Dần Nói Chuyền Cặp và Lan

Tác Giả: Trán Đác Táo

Thứ Hai, 01 Tháng 3 Năm 2010 16:34

Cách tính năm, tháng, ngày, giờ dựa theo hệ số đó, gọi là lịch can chi. Có 6 chu kỳ hàng can thì có 6 giáp mà mỗi chu kỳ hàng can hay mỗi giáp gồm 10 can (đó là: Giáp, Ất, Bính, Đinh, Mậu, Kỵ, Canh, Tân, Nhâm, Quý) nên gọi là Lịch thập hoa giáp.

Năm: Hoàn tất vòng 60 năm thì giáp tý đến Quý Hợi. Từ năm thứ 61 trở lại Giáp Tý, năm thứ 121, 181... cũng trở lại Giáp Tý. Đó là một điều ưu đãi cho việc nghiên cứu sử, nếu không ghi Triều Vua nào thì rất khó xác định. Một gia đình có ông và cháu cùng một tuổi, có khi tính tuổi cháu nhiều hơn tuổi ông, vậy nên khi tính thành niên lịch cần phải chú ý rằng bố mẹ sinh ra 60.

Con số cuối cùng của năm dương lịch ứng với các can:

0: Canh (ví dụ canh tý 1780)

1: Thân

2: Nhâm

3: Quý

4: Giáp

5: Ất (ví dụ Ất dậu 1945)

6: Bính

7: Đinh

Năm D₁₀ nói chuyện C₁₀ và Lan

T₁₀; Gi₁₀; Tr₁₀ Đ₁₀ c T₁₀
Th₁₀; Hai, 01 Th₁₀; ng 3 N₁₀; m 2010 16:34

8: M₁₀ u

9: K₁₀

B₁₀ tính đ₁₀ i năm l₁₀ ch can chi thành năm đ₁₀ ng l₁₀ ch

Cách tính: C₁₀ ng ho₁₀ c tr₁₀ b₁₀ i s₁₀ 60 còn đ₁₀ bao nhiêu (nói cách khác có th₁₀ đem chia cho 60 và l₁₀ y s₁₀ đ₁₀), đ₁₀ i chi₁₀ u b₁₀ ng đ₁₀ i đây s₁₀ bi₁₀ t năm Can Chi:

	Giáp	Ất	Bính	Đinh	Mậu	Kỷ	Canh	Tân	Nhâm	Quý
Tý	4	16	28	40	52					
Sửu	5	17	29	41	53					
Dần	54	6	18	30	42					
Mẹo	55	7	19	31	43					
Thìn	44	56	8	20	32					
Tỵ	45	57	9	21	33					
Neg	34	46	58	10	22					
Mùi	35	47	59	11	23					
Thân	24	36	48	60	12					
Đậu	25	37	49	1	13					
Tuất	14	26	38	60	2					
Hợi	15	27	39	51	3					

Ví đ₁₀ : Năm 2009 đem chia cho 60 ta có s₁₀ đ₁₀ là 29, đ₁₀ i chi₁₀ u v₁₀ i b₁₀ ng trên ta đ₁₀ c K₁₀ S₁₀ u.
Năm 2010 đem chia cho 60 ta có s₁₀ đ₁₀ là 30, đ₁₀ i chi₁₀ u v₁₀ i b₁₀ ng trên ta đ₁₀ c Canh Đ₁₀ n. N₁₀ u năm 2010 đ₁₀ ng v₁₀ i Canh Đ₁₀ n thì 12 năm n₁₀ a s₁₀ là Nhâm Đ₁₀ n (2022) và lùi v₁₀ tr₁₀ c 60 năm t₁₀ c 1950 cũng là năm Canh-Đ₁₀ n và 2010+60=2070 s₁₀ có m₁₀ t năm Canh-Đ₁₀ n n₁₀ a. Tóm l₁₀ i chu k₁₀ c₁₀ a nh₁₀ ng năm trong CAN là 10 năm và chu k₁₀ c₁₀ a nh₁₀ ng năm trong CHI là 12 năm.

Do đó, Năm 2010 là Canh-Đ₁₀ n thì:

10 năm n₁₀ a > (2010+10)=2020 > Canh-Tý

12 năm n₁₀ a > (2010+12)=2022 > Nhâm-Đ₁₀ n

60 năm n₁₀ a > (2010+60)=2070 > Canh-Đ₁₀ n

Năm Dần Nói Chuyện Cọp và Lan

Tác Giả: Trán Đác Táo

Thứ Hai, 01 Tháng 3 Năm 2010 16:34

"Sáu mßi năm cußc đßi" có nghĩa con ngßi ta dù sao cũng chß sßng trong mßt chu kß trong đó có mßt năm cùng Can cùng Chi. Chß có ai sßng 120 tußi mßi gßp lßi năm đó lßn thß hai. Hy vßng con cháu sau này vßi tißn bß cßa khoa hßc, tußi thß tăng trên 120 đß có thß hßng hai lßn năm cùng tên can, chi.

Theo cßt CHI, Dßn bißu hißu bßng cßp, ßng hàng thß ba và sau Tý (con chußt), Sßu (con trâu). Cßp và rßn (Tß) là hai con vßt sßng ngoài hoang gißã, còn lßi đßu là nhßng gißng vßt sßng trong nhà (trß Thìn, con rßng, có tính trßu tßng, huyßn thoßi). Nói chung, nhßng con vßt trong đßa-chi đßu quen thußc vßi con mßt ngßi nông dân châu Á nhßt là ß Trung-Hoa và Vißt-Nam.

Cßp-Hùm-Hß

Cßp là danh tß thông đßng đßch chß Tiger (Anh ngß), tigre (Pháp ngß) có ngußn gßc Hy-lßp là Tigris (Panthera tigris).

Cßp là mßt mãnh thú thußc hß nhà Mèo sßng rßi rác ß rßng rßm, cß lßc, đßng lßy, tß mißn Siberia, Bengal, Trung-Hoa, Đông-Dßng, đßn Sumatra (Nam-Dßng) thußc Châu Á. Có vài gißng nhß nhß Bali, Caspian, Java đßc coi là tuyßt chßng tß năm 1940.

Vß hình thß, cßp có chißu dài tß 1,5 đßn 2,7 mét, chßa kß đuôi dài tß 60 đßn 90 cm; cân nßng 200 đßn 600 pounds (90-300 kg). Gißng Siberia lßn nhßt nßng 360 kg, dài 4 mét.

Da cßp có trên 100 vßn khoang theo chißu đßc (vßn) màu đen, nâu, xám, coi nhß thß căn cßc cho mßi con cßp vì không có hai con cßp có vßn gißng nhau. Vßn còn dùng nhß đß nguß trang làm lßc thß gißc con mßi. Ngoài ra ta còn thßy cßp màu trßng, rßt hißm (nuôi đß bißu đßn tßi Las Vegas).

Cßp sßng trong nhßng lãnh thß rßng tß 20 đßn 180 km² đánh đßu bßng nßc tißu cßa chúng. Cßp thßng sẵn mßi vào ban đêm, cßnh bß nßc, bßt nhßng loài vßt lßn, có vú nhß trâu bò rßng, nai...

Nấm Đồi Núi Nói Chuyện Con Cọp và Lan

Tác Giả: Trán Đác Táo

Thứ Hai, 01 Tháng 3 Năm 2010 16:34

Cọp bắt mồi bằng cách cấn chấn mồi ch máu nòi gáy, hay cấn cấn hút máu cho đỡ n khi con mồi kiết sác. Cọp có thá săn mồi dái nác. Cọp, phán lán ăn thát ngái khi quá đói, khi bá tháng hay bá đáa. Cọp có thá bắt con mồi có tráng láng gáp ba lán cáa nó.

Cọp đang đác coi bá đáa tuyát cháng. Nay chá còn khoáng 8.000 con ngoài hoang giá (80% sáng á tiáu lác đáa án-Đá) so vái 100.000 con á thá ká trác.

Cọp Viát-Nam thuác loái Indochinese Tiger (*Panthera tigris corbetti*) hay còn gái Corbett' Tiger tìm tháy á Viát, Mán, Lào, Thái, Mián khoáng 1.200 con, cân náng tá 150-190 kg. Ba phán tá con cáp bá giát đác dùng làm thuác Bác: nanh cáp, da cáp làm đá trang sác, xáng cáp đá náu cao "Há-Cát", râu cáp làm thuác đác...

Năm Dì n Nói Chuy n C p và Lan

Tác Giả: Tr n Đ c T o

Thứ Hai, 01 Tháng 3 Năm 2010 16:34

C p đ c lai gi ng v i s t cái có tên Tigon (tiger/lion) . S t đ c lai gi ng v i c p cái có tên Liger (Lion/tiger) . Nh ng lo i lai gi ng này không ph -quát.

C p là ti ng bình dân đ ch con v t ng v i cung D n trong h th ng hoàng-đ o Trung-Hoa. Hùm là ti ng t ng thanh đ ch con c p theo ti ng r ng, g m g c a lo i c p. H là danh t Hán-Vi t đ nói v c p trong văn ch ng, thi phú. T hùm h , ta có hùm h chng?

Sau r ng (Thìn), t ng tr ng cho v ng quy n, linh ng, c p t ng tr ng cho s c m nh, th c th , tung hoành, mãnh li t. C Nguy n Du đã t cái oai phong b ng: "Râu hùm hàm én mây ngài, Vai năm t c r ng thân m i th c cao". Hùm, c p là chúa t r ng xanh nh t là đ a bàn châu Á. T ng cũng nên bi t ch Châu Á m i có C p. Phi châu không có c p mà i nhi u s -t .

Không nh ng hùm c p đe đ a tính m ng k ti u phu trên r ng mà còn v đe đ a sinh m ng ng i nông dân, b t gia súc n i đ ng b ng. Dân quê vì v y s h i ph i tôn x ng c p lên hàng Ông: ông C p, ông Hùm hay c không giám g i tên mà ch g i "Ông Thiêng", "Ông Ba M i" ho c con "Khái".

Mu n cho con nín, dân quê th ng đ m c p ra hù do : "Con khóc, c p nó nghe nó v thì kh n". C p còn cho là linh thiêng nên đ c v lên t ng, hay đ p n i n i đình, chùa, và cũng có bát nhang cúng bái. C p cũng đ c đ c p đ n nhi u qua tranh dân gian (tranh Đông-H).

Gi i t -vi cho r ng ng i nam nào sinh năm c p, tu i D n đ u kiên c ng, có oai phong, không đ khu t ph c. Tr c đây có nh ng ng i không thích các cô tu i D n vì s s đ nh c p ho c ng i n tu i D n s cao s , tình duyên tr c tr ,khó nuôi con, ph i i p gia đình tr m i yên lành.

Năm Dì n Nói Chuy n C p và Lan

Tác Giả: Tr n Đ c T o

Thứ Hai, 01 Tháng 3 Năm 2010 16:34

Dân quê tôn c p thành Th n nên m i có Th n H . Nh v y Th n H oai ngang Th n Hoàng là v th n đ c s c phong c a Vua ban cho đ b o v làng xóm và đ c dân làng tôn th .

Đ tăng thêm huy n bí cho H , ng i ta tin lúc nào cũng có nh ng h n ma bao quanh th n H g i là Ma Trành, h n ma c a nh ng ng i b c p v . Nh v y C p có c s c m nh v th ch t l n tâm linh.

C p uy hi p m i loài k c con ng i. C p hay H nh v y là bi u hi u cho thành công, th ng lĩnh nên ta th y các th ng hi u nh "Đ u Cù-Là Con C p", "Bia Con C p", đ u xăng Con C p (Exxo). C p cũng dùng đ t tên cho m t đ i th thao nh Detroit Tiger hay c đ n m t bi u hi u qu c gia nh Royal Bengal Tiger đ ch n-Đ ...

C p-Hùm-H trong văn-ch ng.

Trong văn ch ng, c p, hùm, h đ c nói nhi u d i hình th c so sánh, ám ch hay đ a ra nh ng bài h c đ o đ c.

"B o âu nh sói, m nh âu nh hùm" (sách Thiên-Nam). "H đ u xà vĩ" đ u c p, đ u r n, t ng đ ng v i "đ u voi đ uôi chu t", ý nói tr c sau b t nh t. "Không vào hang c p sao b t đ c c p con" đ c đ ch t câu Hán-văn "B t nh p h huy t yên đ c h t".

Làm vi c gì li u lĩnh ng i ta ví nh nh r ằng c p (h kh u b t nha). Ng i x a hay nói n i "Hùm thiêng n c đ c" t c n i nguy hi m đ n tính m ng, dùng đ đ y i t i đ kh sai. "C p Khánh-Hòa, Ma Bình-Thu n" đ ch hai t nh n i ti ng v c p và ma.

N u ng i n ăn u ng nh nh con mèo thì trái l i nam nhi ph i ăn m nh nh h , "Nam th c nh h , n th c nh miêu". Ch nguy hi m, không ai giám lui t i đ c ví nh "hang hùm". H Xuân H ng n sĩ do Ph m đnh H gh o mình: "ch y hang hùm ch mó tay". H có s c m nh nh ng l i không thông minh.

Năm Dì nói Chuyện Cặp và Lan

Tác Giả: Trán Đác Táo

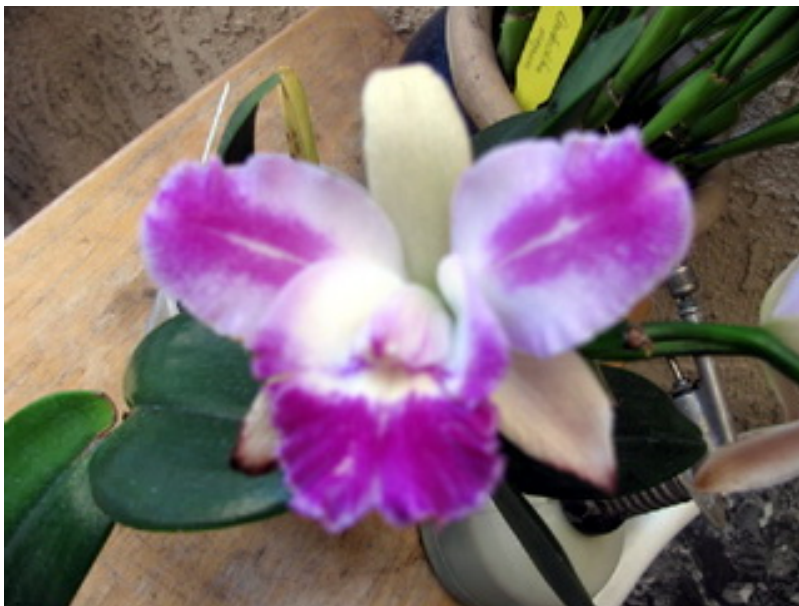
Thứ Hai, 01 Tháng 3 Năm 2010 16:34

Ngái xáa hay nói "háu dáng vá máu" đá nói ká chá biát dáng sác mánh mà không biát dáng tài trí. Sách Quác Văn Giáo Khoa Thá ká ráng: Mát hôm, cáp chá con trâu to lán mà bá con ngái bát kéo cây. Trâu nói tái vì ngái ta có cái túi khôn. Cáp lái muán xem túi khôn đó nháng ngái đi cày báo ráng đá nó á nhà. Muán tránh cho trâu khái bá cáp vá khi mình váng mát, ngái nông dân đá nghá trái cáp lái cho chá cá ăn. Cáp báng lòng cháu trái. Sau khi trái cáp xong, anh nông dân láy gáy đánh cho cáp mát trán nên thân. Có sác mà không có trí cháa đá là thá. "Cha nào con náy" có lá cũng đáng nghĩa hay bát nguán tá câu "há phá sinh há tá", cha má giái giang thì con cái cũng giái giang.

Ngái có uy quyán xáng hùng mát cõi cũng đác ví nhá Hùm hay Há. Trong lách sá ta nghe nói Hùm Thiáng Yên-Thá đá nói đán anh hùng Hoàng Hoa Thám láp chián khu Yên-Thá cháng Pháp. Anh hùng khi thát thá đác ví nhá nhá con cáp bá xáp báy.

Nhà cám quyán háng hách cũng đác ví nhá cáp. Cá Hác Tinh Hoa ká: mát bà kia có cháng con, thân thích bá cáp bát ăn mà nhát đánh không cháu rái chá á. Có ngái hái tái sao thì bà ta trá lái đán đi chá khác biát đáu quan quân còn hoành hành đá đái hán cá cáp á đây.

Mát ngày kia cáp bát đác chuát, đánh ăn thát thì chuát van láy xin tha máng và háa sá đán án sau này. Quá thát, mát ngày kia, cáp bá sa lái i nám chá chát. Chuát tháy váy bán vá hang gái báu đàn thá ra cán nát lái i giái thoát cho cáp. Mát nghĩa cá thi ân cáa Cáp đã cáu đác chính máng sáng cáa mình. Chuát tuy nhá mà chung tình, không quên chuyán hàm ân, báo đáp, coi trong lái thá xáa. Câu chuyán quá là mát bài hác luân lý.

Năm D n Nói Chuy n C p và Lan

Tác Giả; Tr n Đ c T o

Thứ Hai, 01 Tháng 3 Năm 2010 16:34

Năm Dì n Núi Chuyì n Cì p và Lan

Tác Giả: Trìn Đì c Tì o

Thứ Hai, 01 Tháng 3 Năm 2010 16:34

